

Хөгжлийн Хөтөлбөр Нам

2008 он 05 сар 14 өдөр

№ 0.8/02

Утас: 9585-3328, 91816126
E-mail: hhn_party@chinggls.com

Улаанбаатар хот

Бага хурлын шийдвэр

УИХ-ын 2008 оны сонгуульд оролцох асуудлаар намын Бага хурал ээлжит хуралдаанаа хийж дараах шийдвэрийг гаргалаа.

1. УИХ-ын 2008 оны сонгуульд нам дангаараа нийт 26-н тойрогт нэр дэвшүүлэн оролцохоор шийдвэрлэсүгэй.
2. Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг баталсугай.
3. Сонгууль эрхэлсэн Төв байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг хавсралтаар баталсугай.
4. Сонгуулийн ерөнхий менежерээр намын дарга н. Зууннастыг томилсугай.
5. Сонгуулийн санхүүжилтыг хуулийн дагуу шийдвэрлэхийг санхүүгийн албаны дарга н. Ундрах – д даалгасугай.
6. Сонгуульд оролцох баримт бичгийг хуулийн дагуу бүрдүүлж СЕХ-нд бүртгүүлэх эрхийг намын дарга н. Зууннаст-д олгосугай.
7. Шийдвэр нь батлагдсан өдрөөс хойш хүчинтэй.
8. Шийдвэрийг 3 хувь үйлдэв.
  - нэг хувийг – СЕХороонд
  - нэг хувийг – Намын сонгууль эрхэлсэн Төв байгууллагад
  - нэг хувийг – Намын бичиг хэрэгт

Батлав.

Бага хурлын дарга

Гишүүд

Н. Зууннаст

М. Мөнхнаран

Л. Ундрах

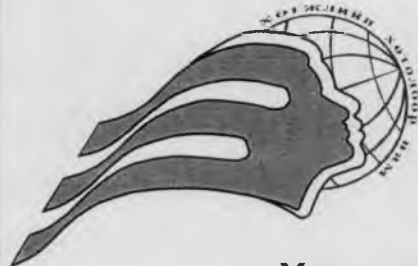
Ч. Адъяахүү

Х. Мөнгөннавч

Д. Ариунболд

М. Гэрэлмаа

Х. Золбаяр

Хөгжлийн Хөтөлбөр Нам

Утас: 9585-3328, 91816126,
E-mail: hhn_party@chinggis.com

Хөгжлийн хөтөлбөр намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр

Иргэдээ баян чинээлэг, өмчлөлтэй болгосноор нийгмийн бусад асуудлыг шийдэх гарц хялбар болно гэж Хөгжлийн хөтөлбөр нам үздэг тул намын бодлогын үндэс суурь үүнд чиглэгддэг. Хөгжлийн хөтөлбөр намын УИХ-ын 2008 оны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр ч энэхүү бодлого зорилтын хүрээнд тодорхойлогдон боловсруулагдсан болно.

Үндсэн чиглэл

Иргэдээ өмчлөлтэй болгох 3-н цогц зорилтыг хэрэгжүүлэх

- Иргэдийн хөтөлбөр – Хөгжлийн хөтөлбөр
- ХХН-ын багц хөтөлбөрүүд
- “Иргэн бүрт – эзэмшил газар” хөтөлбөр

Нэг. Иргэдийн хөтөлбөр – Хөгжлийн хөтөлбөр Давуу тал онцлог

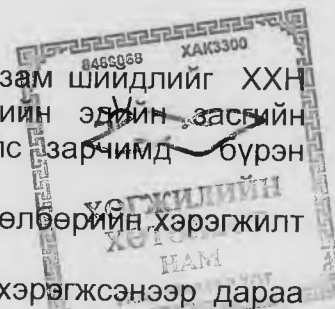
1. Нийгмийн хүсэл сонирхол шаардлагыг бүрэн дүүрэн илэрхийлж чадах цогц бодлого.
2. Иргэдийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажиллагаа нь гэрээний үндсэн дээр хуулийн хариуцлагын хэлбэрээр явагдах учир сонгуулийн хийсвэр амлалт болон үлдэх боломжгүй, зайлшгүй хэрэгжих нөхцөл

Зорилго чиглэл

1. Төрийн үйл ажиллагаа иргэдийн санаа бодол, хүсэл зоригийн хэм хэмжээнд явагдаж байх, Төрийн үйлчилгээ сонгодог утгаараа Иргэддээ хүрдэг байх үндсэн зорилтыг амьдралд хэвшүүлж, бий болгох зорилготой.
2. Иргэд өөрийн дэвшүүлэн гаргаж буй хөтөлбөртөө дараах зүйлсийг тусгах боломжтой.
  - Өөрийн амьдралдаа хэрэгжүүлэхийг хүсч буй жижиг дунд бизнесийн төсөл
  - Нийгмийн чиглэлийн ажил хэрэгч саналууд
  - Мэргэжил эзэмших ажлын байраар хангагдах, гадаадад сурч ажиллах
  - Орон сууц, ахуйн нөхцөлөөр хангагдах
  - Бусад намуудын сонгуулийн хөтөлбөрөөс өөрт таалагдсан санал санаачилгууд
  - Өнөөгийн төр засгийн явуулж буй бодлого зорилт, хэрэгжүүлж байгаа ажил үүргээс үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх шаардлагатай гэж үзэж буй бодлого зорилт, ажил үүргийн талаарх өөрийн санал

Хэрэгжүүлэх арга зам, шийдэл

1. Иргэдийн дэвшүүлсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга зам шийдлийг ХХН тухай бүрд нь боловсруулан гаргах ба зах зээлийн эдийн засгийн зохицуулалт хууль, ардчилсан нийгмийн үнэт зүйлс зарчимд бүрэн нийцүүлнэ.
2. Иргэн – нам гэсэн хамтын ажиллагааны гэрээгээр хөтөлбөрийн Хэрэгжилт зохицуулагдана.
3. Гэрээнд тусгагдсан хөтөлбөрүүд чиглэл тус бүрээр хэрэгжсэнээр дараа

- байнгын хэлбэрээр үргэлжлэн явагдана. Ингэснээр иргэний нийгмийн төлөвшил, залгамж чанар хангагдах нөхцөл бүрэлдэн тогтох юм.
- Иргэдийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажиллагаа нь хуулийн хариуцлагын хэлбэрээр явагдах учир иргэдээс зөвхөн амьдралд хэрэгжих боломжтой, нийгмийн болоод бусдын эрх ашигт харшлахгүй саналуудыг авч гэрээ байгуулна.
  - Иргэдийн хөтөлбөрийг Хөгжлийн хөтөлбөр намаас нэр дэвших оюуны өндөр чадавхитай доктор, профессоруудын баг хэрэгжүүлэн гүйцэтгэнэ.
  - Иргэд нь хөтөлбөрөө гаргадаг, оюуны чадавхиар илүүтэй нь түүнийг нь хэрэгжүүлдэг, нам нь хяналтаа тавьж иргэдийнхээ дуу хоолой нь болдог сонгодог тогтолцоо Монголын өнөөгийн нийгмийн хөгжлийн гарц юм.

**Хөөр. ХХН-ын багц хөтөлбөрүүд
Давуу тал онцлог**

- Зах зээлийн эдийн засгийн шударга хуваарилалтын зарчим
- Хувьчлал нэрээр цөөн тооны хүмүүсийн өмч болох, эсвэл төр эзэмших нэрийдлээр нийтийн хөрөнгө болгон үнэгүйдүүлж, төрийн эрх мэдлийг гартаа авсан эрх мэдэлтнүүдийн хууль бус өмч болгохоос сэргийлсэн алхам.
- Иргэдэд хуваарилагдан өмчлөгдсөн багц хувьцааны үнийг Татварын бодлогоор Төр эргүүлэн авах шийдэл нь иргэдэд ямарваа нэгэн дарамт, өр үүсэхгүй.

Зорилго, чиглэл

- Тэгш хүртээмжтэй шударга зарчмаар иргэдээ эх орныхоо баялаг, өд хөрөнгийн хууль ёсны бодит өмчлөгчөөр тогтоох, ингэснээр орлогын байнгын эх үүсвэртэй болгон, баян чинээлэг нийгмийн үндэс суурийг бэхжүүлэн тавих зорилготой.
- Багц хөтөлбөрүүдэд дараах шийдлүүд багтана.

Багц хөтөлбөрүүд	Хувьцаа эзэмших эрх /төрийн мэдлийн/	Лицензийн хувь эзэмших эрх	Бизнесийн үйл ажиллагааны эрх
Багц хөтөлбөр - I	Эрдэнэт үйлдвэрийн хувьцаа Монголын Цахилгаан Холбоо компаний хувьцаа УБ цахилгаан түгээх сүлжээ компаний хувьцаа Багануур ХК /нүүрсний уурхай/ -ны хувьцаа	Мардайн ураны орд Алтны нийт орд	Төслийн хөрөнгөөр болон гадаадын бүхий л азал тусламжаар хийх төслийн гүйцэтгэлийн эрх
Багц хөтөлбөр - II	Улаанбаатар Төмөр зам хувь нийлүүлсэн нийгэмлэгийн хувьцаа Монросцветмет ХК-ны хувьцаа ДЦС 4 ХК-ны хувьцаа Шивээ овоо ХК-ны хувьцаа	Оюутолгойн орд	Уул уурхайн байгали хамгаалал, нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэх, байгалийн дагалдах баялаг ашиглах тусгай эрх
Багц хөтөлбөр - III	Эрдмин үйлдвэрийн хувьцаа /Эрдэнэт/ Эрдэнэтийн ДЦС ХК-ны хувьцаа Хөтөл цемент ХК-ны хувьцаа	Таван толгойн орд	Таван толгойн нүүрсний ордны түшиглэсэн ДЦС багц болон шингэн түлш гаргаж авах үйлдвэрийн тусгай эрх
Багц хөтөлбөр - IV	Дарханы хар төмөрлөгийн үйлдвэр ХК-ны хувьцаа— Дарханы ДЦС ХК-ны хувьцаа Багахангайн мах боловсруулах үйлдвэр ХК-ны хувьцаа Шарын гол ХК-ны хувьцаа	Оюутолгойн орд	Казино байгуулах эрх
Багц хөтөлбөр - V	Дээрхи багцуудад ороогүй төрийн өмчит ХК-ны хувьцаа /МИАТ г.м/ Төрийн өмчийн эмнэлэг их дээд сургуулиудын хувьцаа	Таван толгойн орд Бусад ашигт малтмал, өнгөт металлын нийт орд /Асгатын мөнгөний орд г.м/	Дээрхи багцуудад ороогүй өргөн цар хүрээтэй төрийн үйл ажиллагааны тусгай эрх Нефть, хууль ёсны албан ёсоор болон шууд эх үйлдвэрийн тусгай эрх

Гурав. "Иргэн бүрт - эзэмшил газар" хөтөлбөр

1. Иргэн бүр үнэ төлбөргүй газар эзэмших эрхтэй.
2. Энэ эрхийнхээ дагуу иргэн Та өөрийн хүсч буй сонирхсон газраа хуулинд заагдсан нөхцөлөөр эзэмших эрхтэй болох бөгөөд уг газрын үнэ цэн дор дурьдсанаар тодорхойлогдоно.

Газрын хэлбэр	Үнэ цэн
Таны оршин суух газар	Таны оршин суух газар амьдралын баталгаагаар үнэ цэн нь тодорхойлогдоно.
Таны жижиг дунд бизнесийн төсөлд шаардагдах газар	Таны жижиг дунд бизнес эрхлэхэд зайлшгүй шаардагдах үндсэн нөхцөлөөр энэхүү газрын тань үнэ цэн тодорхойлогдоно.
Түрээслэх газар	Тухайн газартаа барилга бариулах, үйлдвэр байгуулах, газар тариалан, мал аж ахуй эрхлэх, мөн газар доорхи ашигт малтмалаа олборлуулах зэрэг үйл ажиллагаанд хэн нэгэн этгээдэд ашиглуулсны газрын түрээсийн төлбөрөөр үнэ цэн нь тодорхойлогдоно.

Тайлбар, тодруулга:

- а. Та оршин суух газрын хэлбэрийг сонгосноор тухайн газар тань таны амьдралын баталгаа болон Танд үйлчилнэ.
  - б. Та жижиг дунд бизнесийнхээ төсөлд шаардагдах газрын хэлбэрийг сонгосноор бизнесээ эрхлэхэд шаардагдах үндсэн нөхцөлөө баталгаажуулна.
  - в. Та түрээслүүлэх газрын хэлбэрийг сонгосноор Монгол улсын нутаг дэвсгэрт хувьд өмчлөгдсөнөөс бусад газарт өөрийн газрыг сонгон авч болох бөгөөд Таны сонгож өмчилж авсан уг газарт тань хэн нэгэн хуулийн этгээд ямарваа нэгэн үйл ажиллагаа явуулж буй бол мөн явуулахаар лиценз зөвшөөрөл авсан бол түрээсийн төлбөрийг хуулинд заагдсан хувь хэмжээгээр жил тутам авах эрх үүсч, үүгээр уг газрын тань үнэ цэн тодорхойлогдох юм.
- Жишээ нь: Таны өмчилж авсан уг газарт хэн нэгэн этгээд байгалийн баялаг, ашигт малтмал олборлох лиценз авсан мөн олборлолт явуулж байгаа бол танд газрын түрээсийн төлбөрийг хуулийн дагуу төлж явна гэсэн үг. Тухайн этгээд нь төлбөр төлөхөөс зайлсхийвэл Таны шаардлагаар лицензийн эрх нь цуцлагдах зэрэг газрын харилцаагаар зохицуулагдана.
3. Энэ зорилт хэрэгжсэнээр иргэн Таны орлогын бас нэгэн эх үүсвэр эзэмшил газар тань болох бүрэн боломжтой.
  4. Энэхүү хөтөлбөртэй холбогдох харилцааг зохицуулах газрын тухай бүрэн хэмжээний багц хуулийг гаргаж хэрэгжүүлнэ.

Ач холбогдол

Иргэн бүрт дээрх хэлбэрээр газар өмчлөгдсөнөөр Монгол улсын үндэсний мөуулгүй байдал, тусгаар тогтнол тэр хэмжээгээр улам бүр баталгаажиж, газрын үнэ цэн нэмэгдэн, газрыг эргэлтэнд оруулах боломж нээгдэнэ. Иргэн бүрт эзэмшил газар нь үнэт хөрөнгө, орлогын байнгын бодит эх үүсвэр болж чадна.

Газар бол амьдралын баталгаа орлогын эх үүсвэр

ХӨГЖИЛИЙН
ХӨТӨЛБӨР

Хөгжлийн Хөтөлбөр Нам

Утас: 9585-3328, 91816126,
E-mail: hhn_party@chinggis.com

ХӨГЖЛИЙН ХӨТӨЛБӨР НАМЫН СОНГУУЛИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Хөгжлийн хөтөлбөр нам нь УИХ-ын 2008 оны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөөрөө Монгол улсын иргэн бүрт раах цогц боломж нөхцөлийг санал болгож байна.

- Иргэн бүрээс бие даасан хөтөлбөрийг нь авч хэрэгжүүлнэ.
- ХХН-с санал болгож буй багц төслүүдэд хамруулна.
- Иргэн бүр газар эзэмших, уг газар нь орлогын бодит эх үүсвэр болж чадах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1. Иргэдийн хөтөлбөр-Хөгжлийн хөтөлбөр

1. Намуудаас дэвшүүлж буй сонгуулийн хөтөлбөрүүдээс иргэдийн хөтөлбөр нь аль ч талаараа давуутай, нийгмийн хүсэл сонирхол, шаардлагыг бүрэн дүүрэн илэрхийлж чадахуйц цогц бодлого болон тодорхойлогдоно.
2. Иргэдийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажиллагаа нь гэрээний үндсэн дээр хуулийн хариуцлагын хэлбэрээр явагдах учир зайлшгүй хэрэгжих бөгөөд сонгуулийн хийсвэр амлалт болон үлдэх боломжгүй, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхээс зайлсхийх явдал үгүй болох ач холбогдолтой.
3. Иргэдийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажиллагаа нь хуулийн хариуцлагын хэлбэрээр явагдах учир иргэдээс зөвхөн амьдралд хэрэгжих боломжтой, нийгмийн болоод бусдын эрх ашигт харшлахгүй саналуудыг авч гэрээ байгуулна.
4. Та хөтөлбөртөө дараах зүйлсийг тусгаж болно.
  - Өөрийн амьдралдаа хэрэгжүүлэхийг хүсч буй жижиг дунд бизнесийн төсөл
  - Нийгмийн чиглэлийн саналууд
  - Мэргэжил эзэмших, ажлын байраар хангагдах, гадаадад сурч ажиллах
  - Орон сууц, ахуйн нөхцөлөөр хангагдах
  - Бусад намуудын сонгуулийн хөтөлбөрөөс өөрт таалагдсан санал санаачилгууд
  - Өнөөгийн төр засгийн явуулж буй бодлого зорилт, хэрэгжүүлж байгаа ажил үүргээс ургэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх шаардлагатай гэж үзэж буй бодлого зорилт, ажил үүргийн талаарх өөрийн санал
5. Таны дэвшүүлсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга зам шийдлийг Хөгжлийн хөтөлбөр нам боловсруулан гаргах ба зах зээлийн эдийн засгийн зохицуулалт, хууль болон ардчилсан нийгмийн үнэт зүйлс, зарчимд бүрэн нийцүүлнэ.
6. Таны дэвшүүлсэн хөтөлбөрийг Хөгжлийн хөтөлбөр намаас нэр дэвших оюуны өндөр чадавхитай, сэтгэлгээний дээд түвшний доктор, профессоруудын баг хэрэгжүүлэн гүйцэтгэнэ.
7. Иргэд нь хөтөлбөрөө гаргадаг, оюуны чадавхиар илүүтэй нь түүнийг нь хэрэгжүүлдэг, нам нь хяналтаа тавьж иргэдийнхээ дуу хоолой нь болдог сонгодог тогтолцоо Монголын өнөөгийн нийгмийн хөгжлийн гарц юм.

Та хөтөлбөрөө гарга – Хөгжлийн хөтөлбөр нам хэрэгжүүлнэ

2. ХХН-ын багц хөтөлбөрүүд

Монгол улсын иргэн Таны дэвшүүлэн гаргасан бие даасан хөтөлбөрөөс гадна дараах багц хөтөлбөрүүдийг хөтөлбөр намаас санаачлан хэрэгжүүлнэ.

Та доорхи багц хөтөлбөрүүдээс зөвхөн 1 багц хөтөлбөрт саналаа өгөх ба уг хөтөлбөр дэх үнэ цэнтэй ААН, бусад баялгийн тодорхой хэмжээний хувьцаа эзэмшигч буюу өмчлөгч болж, бодит хөрөнгөтэй болох эх үүсвэр гаргана.

Таны өмчлөлд очих сонгосон багц хувьцааны тань үнийг Татварын бодлогоор Төр эргүүлэн авах тул танд хөтөлбөр нэгэн дарамт, өр үүсэхгүй.

Хувьчлал нэрээр цөөн тооны хүмүүсийн өмч болох уу, эсвэл төр эзэмших нэрийдлээр нийтийн хөрөнгө болгон үйлдүүлж, төрийн эрх мэдлийг гартаа авсан эрх мэдэлтнүүдийн хууль бус өмч болгох уу, эсвэл нийтэд нь ирирлалтын зарчмаар хувьчилж, иргэдээ өмчлөлтэй болгох нь дээр үү гэдгийг иргэн Та л шийдэх болно. Иргэн Таны эрх орныхоо эд баялгаас өмчөө сонгох эрхийг Хөгжлийн хөтөлбөр нам олгож байна.

Багц хөтөлбөрүүд	Хувьцаа эзэмших эрх /төрийн мэдлийн/	Лицензийн хувь эзэмших эрх	Бизнесийн үйл ажиллагааны эрх
I	Эрдэнэт үйлдвэрийн хувьцаа Монголын Цахилгаан Холбоо компаний хувьцаа УБ цахилгаан түгээх сүлжээ компаний хувьцаа Багануур ХК /нүүрсний уурхай/ -ны хувьцаа	Мардайн ураны орд Алтны нийт орд	Төсвийн хөрөнгөөр болон гадаадын бүхий л зээл тусламжаар хийх төслийн гүйцэтгэлийн эрх
II	Улаанбаатар Төмөр зам хувь нийлүүлсэн нийгэмлэгийн хувьцаа Монросветмет ХК-ны хувьцаа ДЦС 4 ХК-ны хувьцаа Шивээ овоо ХК-ны хувьцаа	Оюутолгойн орд	Уул уурхайн байгаль хамгаалал, нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэх, байгалийн дагалдах баялаг ашиглах тусгай эрх
III	Эрдмин үйлдвэрийн хувьцаа /Эрдэнэт/ Эрдэнэтийн ДЦС ХК-ны хувьцаа Хөтөл цемент ХК-ны хувьцаа	Таван толгойн орд	Таван толгойн нүүрсний ордыг түшиглэсэн ДЦСтанд болон шингэн түлш гаргаж авах үйлдвэрийн тусгай эрх
IV	Дарханы хар төмөрлөгийн үйлдвэр ХК-ны хувьцаа Дарханы ДЦС ХК-ны хувьцаа		

ХӨГЖЛИЙН ХӨТӨЛБӨР

Багц хөтөлбөр - V	Дээрхи багцуудад ороогүй төрийн өмчит ХК-ны хувьцаа /МИАТ г.м/ Төрийн өмчийн эмнэлэг их дээд сургуулиудын хувьцаа	Таван толгойн орд Бусад ашигт малтмал, өнгөт металлын нийт орд /Асгатын мөнгөний орд г.м/	Дээрхи багцуудад ороогүй өрөөн хүрээтэй бизнесийн үйл ажиллагаа бусад эрх Нефть олборлох болон үйлдвэрийн тусгай эрх
----------------------	--	--	---

Иргэн баян бол улс баян

3. “Иргэн бүрт - эзэмшил газар” хөтөлбөр

1. Иргэн бүр үнэ төлбөргүй газар эзэмших эрхтэй.
2. Энэ эрхийнхээ дагуу иргэн Та өөрийн хүсч буй сонирхсон газраа хуулинд заагдсан нөхцөл эзэмших эрхтэй болох бөгөөд уг газрын үнэ цэн дор дурьдсанаар тодорхойлогдоно.

Газрын хэлбэр	Үнэ цэн
Таны оршин суух газар	Таны оршин суух газар амьдралын баталгаагаар үнэ цэн нь тодорхойлогдоно.
Таны жижиг дунд бизнесийн төсөлд шаардагдах газар	Таны жижиг дунд бизнес эрхлэхэд зайлшгүй шаардагдах үндсэн нөхцөлөөр уг газрын тань үнэ цэн тодорхойлогдоно.
Түрээслэх газар	Тухайн газартаа барилга бариулах, үйлдвэр байгуулах, газар тариалан, мал аж ахуй эрхлэх, мөн газар доорхи ашигт малтмалаа олборлуулах зэрэг үйл ажиллагаанд нэгэн этгээдэд ашиглуулсны газрын түрээсийн төлбөрөөр үнэ цэн тодорхойлогдоно.

Тайлбар, тодруулга:

- а. Та оршин суух газрын хэлбэрийг сонгосноор тухайн газар тань таны амьдралын баталгаа болон үйлчилнэ.
  - б. Та жижиг дунд бизнесийнхээ төсөлд шаардагдах газрын хэлбэрийг сонгосноор бизнесээ эрхлэх шаардагдах үндсэн нөхцөлөө баталгаажуулна.
  - в. Та түрээслүүлэх газрын хэлбэрийг сонгосноор Монгол улсын нутаг дэвсгэрт хувьд өмчлөгдсөнөөс бусад газарт өөрийн газрыг сонгон авч болох бөгөөд Таны сонгож өмчилж авсан уг газарт тань хэн нэгэн хууль эгтгээд ямарваа нэгэн үйл ажиллагаа явуулж буй бол мөн явуулахаар лиценз зөвшөөрөл авсан бол түрээс төлбөрийг хуулинд заагдсан хувь хэмжээгээр жил тутам авах эрх үүсч, үүгээр уг газрын тань үнэ тодорхойлогдох юм.
- Жишээ нь: Таны өмчилж авсан уг газарт хэн нэгэн этгээд байгалийн баялаг, ашигт малтмал олборлох лиценз авсан мөн олборлолт явуулж байгаа бол танд газрын түрээсийн төлбөрийг хуулийн дагуу төлж явца гэж тухайн этгээд нь төлбөр төлөхөөс зайлсхийвэл Таны шаардлагаар лицензийн эрх нь цуцлагдах зэрэг гэрээ харилцаагаар зохицуулагдана.
3. Энэ зорилт хэрэгжсэнээр иргэн Таны орлогын бас нэгэн эх үүсвэр эзэмшил газар тань болох боломжтой.
  4. Энэхүү хөтөлбөртэй холбогдох харилцааг зохицуулах газрын тухай бүрэн хэмжээний багц хуулийг танд хэрэгжүүлнэ.

Ач холбогдол

Иргэн бүрт дээрх хэлбэрээр газар өмчлөгдсөнөөр Монгол улсын үндэсний аюулгүй байдал, тусгаар тогтнол хэмжээгээр улам бүр баталгаажиж, газрын үнэ цэн нэмэгдэн, газрыг эргэлтэнд оруулах боломж нээгдэнэ. Иргэн бүрт эзэмшил газар нь үнэт хөрөнгө, орлогын байнгын бодит эх үүсвэр болж чадна.

Газар бол амьдралын баталгаа орлогын эх үүсвэр

4. Дүгнэлт

1. Та хөтөлбөрөө гаргацтайгаар гараар бичиж ирүүлж болно.
2. Та өөрийн дэвшүүлэн гаргаж буй хөтөлбөртөө Хөгжлийн хөтөлбөр намаас санал болгож буй хөтөлбөрүүдээс өөрийн сонгосон багц хөтөлбөрөө, мөн өөрийн сонгосон газар өмчлөх хэлбэрээ тус тус бичиж шаардлагатай.
3. Өрхийн дотор байгаа 18 нас хүрээгүй иргэний газар өмчлөх хэлбэрийг эцэг эх, асран хамгаалагч нь төлөө тусад нь хийж өөрийн хөтөлбөртөө хавсаргана.
4. Таны дэвшүүлэн гаргаж буй хөтөлбөрийг хүлээж авах, албан ёсны гэрээ байгуулах ажиллагаа 2008 оны сарын 9- нөөс 21-ны өдрүүдэд Сүхбаатарын талбайд явагдана. Гэрээ байгуулагдсанаар хөтөлбөр хэрэгжих эрх зүйн үндэс хангагдана.
5. Та хөтөлбөрөө Сүхбаатарын талбайд ажиллах Хөгжлийн хөтөлбөр намын хэсгүүдэд 2008 оны 08 сарын 15-ны дотор ирүүлнэ үү. Хөтөлбөрийн доор таны овог нэр, регистр, үнэмлэхний дугаар, хаяг, хүйс, талбай байх ёстойг анхаарна уу.
6. Гэрээ нотариатаар батлагдах тул иргэний үнэмлэхтэйгээ ирэх шаардлагатай.

Иргэдээ баян чинээлэг, өмчлөлтэй болгосноор нийгмийн бусад асуудлыг шийдэх гарц хялбар болно гэж Хөгжлийн хөтөлбөр нам үздэг тул намын бодлогын үндэс суурь үүнд чиглэгддэг. Иргэдийн хөтөлбөр ч үүнийг батална гэдэгт итгэж байна.